

it ge „precies“
le“; en zijt ge
oespas, dan is
discriminatie
der „besnijde-
eren keer even
, van dat hei-

at het zóó, dan
in Hem als in
ja dan neen.
an dompelt het
grauw éénerlei
nu in Hem als
e aangeboden
een.

altijden van de
f a w e g e n
s c h a p, deed
it. Hij praatte
sigen broeders.
vaties, ook in
a van de kerk

mie, alle front-
tal geloófs-
ter niet zijn.

K. S.

LIJK LEVEN

heid aan Zijn
neming van de
e begeerte dat
ge den betrok-
terug te bren-

is de moeite
ed naar Gods
het maar een
ode had voor-

de aantijging
n. Het vonnis
rekend in zijn

rde Kerk van
de vergadering
Baarn,
IDE van een
ig, G. Visser,
n R. Andries-
rk van Baarn,
eken:

ijk is ons
leer be-
genade-

eischt dat het
is te houden.
geheiligt zijn.
ag aan die be-
a die op grond

aring in strijd
le Synode van
BELIJDENIS
rchtens Gods
en in Christus

ijd komen met
3 onzer kerken.
onderteekening
rken, aldus in
gen, voorstaan
e belijdenis te

(valsche leer
G. Visser, G.
tijd van drie
te schorsen in
liaken van de
e bede, dat zij
n,
en aan de be-
kezing van den

1945. Nog de-
d: een vonnis

le Kerken van
le vergadering
te Baarn,
n een gedrukt
Visser, G. van
ambtsdragers
welk schrijven
rde Kerk van
g niet te aan-
gen Kerkeraad
proclameeren.

op grond waarvan zij de leden der gemeente oproepen, om zich onder hun opzicht en tucht te blijven stellen, en Zondag 9 September samen te komen in afzonderlijke kerkdiensten, waarin voorganger zal zijn Ds M. de Goede van Utrecht, predikant bij de zgn. „vrijgemaakte“ kerk aldaar.

OVERWEGENDE, dat deze Broeders zich daardoor schuldig maken aan de zonde van openbare scheurmaking.

BESLUITEN, op grond van artt. 79 en 80 D.K.O. de Broeders G. Th. Koning, G. Visser, G. van Wijnen en R. Andriessen, met groote droefheid, uit hun ambt, resp. van Ouderlingen en Diaken te ontsetten, en daarvan mededeeling te doen aan de betrokken Broeders en aan de Gemeente.

Let wel: dit gebeurde niet in de benauwde laatste maanden van den oorlog, toen de contactmogelijkheden min of meer waren, maar in Sept. 1945. Toen was er alweer een synode bijeen geweest, in Aug. daaraan voorafgaande; en daar was breedvoerig gehandeld over allerlei bezwaren (de al weer bijna vergeten 16 punten werden daar opgesteld). De kerkeraden van Baarn en Soestdijk wisten wel, wat zij deden; zij hebben hun synode goed verstaan, en trouw nagevolgd. En dan vandaag te moeten hooren: de geschorsten en afgezetten hadden eerst in appel moeten gaan! Alsof niet sinds 1943 jaar op jaar alle bezwaren wafen afgewezen, en het kerkverband daarmee pertinent was gebonden aan de leerruimten van 1942.....

Trouwens, kort na het voorgevallene in Baarn werd Ds Veltman te 's Hertogenbosch als volgt gevonnist:

„De kerkeraad der Gereformeerde Kerk van 's Hertogenbosch, in vereniging met die van Tilburg, vaststellende dat Ds H. Veltman zich niet wil conformeren aan de leerruimten der Generale Synodes van 1905, 1942 en 1943 inzake het verbond der genade en hij blijkens de door hem afgelegde verklaringen niet de daaruit voortvloeiende schorsingen en afzettingen de facto wil aanvaarden;

overwegende, dat hij zich alzo schuldig maakt aan het leeren van valsche leer en het bedrijven van openbare scheurmaking;

besluit hem op grond van artt. 79 en 80 K.O. te schorsen in zijn ambt als D. d. W. totdat de classis zal hebben geoordeeld hoe nader met Ds Veltman zij te handelen“.

Dit besluit is gedateerd 15 Oct. 1945. Ook hier: valsche leer en openbare scheurmaking. Waarom? Omdat de gevonniste zegt, dat hij de leer van 1905—1942 niet terugvindt in de Schrift en de drie Formulieren.

Leert zoo iemand een valsche leer?

L. DOEKES.

* De weldaden niet zonder Geest; maar of ze er al zijn?

Nog even de situatie ophalen. Dr de B. wil bewijzen, dat de candidaat van 1944 van Calvijn zich nog al distancieerde; dat dus het vaderland rustig kon zijn, wyl hij, mede door hem, van den preekstoel afgehouden is in Gods Naam. Van Den Haag tot Noordeloos: geen preekstoel bezet, tenzij dan door niet nog al van Calvijn zich distancieerende lieden. Barkley Wolf schrijft immers behalve over Franciscus en Nietzsche en zoo ook over Calvijn?

Nu dan, — zijn bewijs leverende, verwijst hij (we bedoelen dr de B.) naar dr v. d. Linde. Van hem hoorden we, dat Calvijn „in dien zin“ (echt ridderbosaansche term) de sacramenten toch wel degelijk ook verzegeling van het werk Gods in ons en NIET MAAR van de belofte ervan liet zijn.

Omdat we nu in den donker gelaten werden omtrent de bedoeling van de woorden „in dien zin“ (we worden tegenwoordig, bij het lezen van die teeleverformule, een beetje kopschuw, het gaat ons wat te veel op Ridderbos' in-en-uit-scholastiek, om met dr J. A. Schep te spreken, lijken) beloofden we, eens te vragen, welke bewijzen uit Calvijn door dr v. d. Linde worden bijgebracht voor het ééne zinnetje, waarmee dr de B. zoo blij is.

Nu dan, verleden week begonnen we daaraan: thans vervolgen we. We slaan v. d. Linde's volgende bewijspiaats op: 48, 182.

Nu blijven we graag beleefd. En toch flappen we het meteen maar weer eruit: dr v. d. L. vergist zich; wat hij met zijn in het blad van Ridderbos-Berkouwer-De Bondt overgenomen zinnetje beweert, staat bij Calvijn óók op deze plaats niet.

Calvijn heeft het daar over de menschen van Hand. 8:16. Dat waren, om te beginnen, geen kleine kinderen, maar groote kerels. Zoo groot, dat ze besloten hadden, niet tot hun dood te blijven „getuigen“ IN 't samaritaansche gezelschap tegen wat ze daar verkeerd achtten, maar zich te laten doopen als leden van de christelijke kerk: ze hadden het christendom, zullen we maar zeggen (al is 't niet juist) aangenomen. Maar, er staat bij: den H. Geest hadden ze nog niet ontvangen. Nu komt de vraag: hoe kan dat dan? Doopt de christelijke kerk in Samaria of op Soemba volwassen menschen, van wie ze zeggen moet: ze „hebben nog niets“? Bij ons vrijgemaakten doopt men deszulk niet. Bij de synodocraten zeker niet. In theorie althans; de practijk is, volgens ds Goossens, wel eens wat erg buiten den stijl van 1944 geweest, — of misschien wel heelemaal in stijl: je onderstelt de vruchten eer ze er zijn; maar-bij volwassenen mag dat toch niet. Calvijn zit er dus mee, net als iedere J.V.-er, en hij komt ze nu helpen. Daarover straks.

Maar Calvijn zegt dan (om met die Samaritanen klaar te komen) niet: de doop verzegelde iets anders dan de beloften (in dat geval zou dr de B., om niet ook zelf zich van Calvijn nogal te distancieeren een gravamen moeten indienen tegen den catechismus). Neen, Calvijn zegt: de weldaden, die de doop aanbiedt (gratia offertur) maar

Haegsche vaeria

We waren in dezen zomer in ons oud en onvergetelijk Den Haag. En hoorden in den Diesel tusschen Gouda en 's-Gravenhage, zoo ter hoogte van Zoetermeer een jonge juffrouw tegen een dito andere zeggen: „Ja, meid, het is eenvoudig een schande, maar ik ben de laatste maanden heelemaal niet meer in de kerk geweest, een mensch komt eenvoudig nergens meer toe“.

We liepen even later in de Poten. En hoorden daar in het voorbijgaan een andere wat oudere juffrouw tegen een dame, die met haar ging, zeggen in onvervalscht Haagsch: „Och, meid, het is eenvoudig treurig, maar ik kom tegenwoordig nooit meer in de bijeskoop, met een huishouwe kom je netregus meer toe“.

De overeenkomst trof ons.

Tusschen die jonge juffrouw in onzen Diesel en die wat oudere juffrouw in de Poten. De overeenkomst bij alle verschil. Want de kerk en de bioscoop dat schijnt een afstand als van Oost naar West. En toch — het komt ons voor, dat er menschen zijn, die in de „kerk“ op wat ander niveau zoeken wat anderen trachten te vinden in de bios. Want er is helaas een godsdienst, die méér niet is dan opium, een roesmiddel, die godsdienstigheid, waarvan Multatuli's woord geldt:

„De godsdienst is een schoone zaak, en geeft het menschdom veel vermaak“.

En dat kerkgenot laat de eene juffrouw net zoo gemakkelijk loopen als de andere juffrouw verzulmd haar bioscoopje te „plikken“.

Eenmaal in Den Haag zijnde, zoefden we nog eens heerlijk weg achter onze oude Nieuwe Haagsche Courant. We mogen dat blad. We hebben er van ouds een zwak voor. Vooral sedert het zoo fier, zoo zelfbewust, zoo frank en vrij het devies in den kop voert: „standvastigh is gebleven mijn hert in tegenspoet“. Dat oude hart van de Nieuwe Haagsche. We begonnen — dat is een eigenaardigheid van ons — bij de advertenties. We vonden daar, dat de C E F A op Zaterdagavond (u weet, dat is de Christelijke Filmactie) om 8 uur een extra en laatste voorstelling bracht van Concerto. Zie zoo, dachten we, wij zijn toch verder dan de jonge juffrouw uit onzen Diesel en die oudere juffrouw uit de Poten. Wij kunnen Zaterdagavond, bij de voorbereiding ons filmpje zien. „Concerto“. Een extra en laatste voorstelling. Een extraatje voor ons, dusterlingen van een boerendorp. En we kunnen Zondag naar de kerk. Want het standvastigh hert van onze Nieuwe Haagsche bracht ook het kerknieuws: een pluriforme staalkaart van kerken en seeten waar we „een goed woord“ konden gaan hooren.

dat staat dan ook op de volgende bladzij, en daar heeft noch dr v. d. L. noch dr de B. zich mee ingelaten), die WELDADEN, DIE KUNNEN NIET ONS DEEL ZIJN ZONDER GEEST. In den doop (dat staat weer op die volgende bladzij) doen wij Christus aan, en worden zijn KERK ingelijfd, OPDAT onze oude mensch zou gekruisigd, en de nieuwe worden aangedaan. Volwassen bekeerlingen hebben dat van zichzelf betuigd (de Samaritanen); de kerk heeft dat gehoord; en zet nu door den doop een dikke streep onder de prediking der belofte: ze zullen mogen rekenen op de trouw Gods in het blijven schenken van de weldaden, die zij in het hunnerzjds beliden geloof in beginsel reeds ontvangen hebben.

Ga maar na, en zie, dat we hier geen onzin verkoopen. Afwassing der zonden, zegt Calvijn, die komt toch nooit zonder H. Geest? Afwassing in Christus' bloed, die komt toch niet zonder H. Geest? Kruisiging van denouden mensch, opstanding van den nieuwen, die komt toch niet zonder H. Geest? Neem den Geest weg, en de doop houdt niets meer over.

Dat zeggen wij natuurlijk óók. Want het gaat, zooals Calvijn, óverduidelijk, zelf zegt NIET over de vraag, wat de doop onderstelt, doch wat hij UITWERKT. En hij heeft zijn UITWERKING in het geloof. Een van beide, zoo stelt Calvijn vóór: de doop is ledig, en inhoudloos, en mist alle kracht en genade, OF: elke mogelijke efficacia, uitwerking, die hij heeft, moet van den H. Geest komen.

Als dr de B. Calvijn gernaadpleegd heeft, moet hij dat gelezen hebben. We mogen dit van hem vorderen: het is geen kleinigheid, na vijf jaar nog vol te houden, wat schier geen normaal mensch meer geloof: die candidaat is niet door de dwaasheid der heeren, maar door de genade des HEEREN weggestuurd.

Maar dr de B. zit gevangen in zijn kuyperiaansche schema. Hij begrijpt nóg niet, dat de door den doop verzegelde belofte van wedergeboorte belofte is van blijvende wedergeboorte, voortgaande bekeering, naar art. 24 geloofsbelydenis.

K. S.

* De lokroep der „gemeene gratie“ niet vernomen

Hoe het met die Samaritanen stond? Volwassen gedoopt op belijdenis, en toch nog zonder H. Geest? De vragenbureaudeacteurs weten het al wel: „H. Geest“ beteekent ditmaal charismatische gaven. In den eersten tijd na Pinksterfeest kregen de geloovigen charismata: bijzondere Geestesgaven: vreemde talen spreken, gezondmaking, etc. DIE gaven waren nog niet bij de Samaritanen uitgestort; daarom werd over hen geboden; en Calvijn heeft het raadsel gauw opgelost.

OP EN OM 'T KERKPLEIN

Toen viel ons oog op een annonce van de Kurzaal. (Tusschen twee haakjes: we hoorden een haagsche mevrouw dit woord eens uitapreken, zooals het gedrukt staat, met de u van rum. Maar het moet gezegd worden met de u van Rum, Mohammed Rum uit Indonesia, dus Koerzaal. Wat intusschen weer niets met koeren, maar wat met kuren te maken heeft). In die annonce trof ons de mededeeling: „De Zondagprogramma's worden in ons blad niet opgenomen“. Kijk, dat deed ons hart goed. Zoo moet het in een Christelijk Nationaal Dagblad. Vooral wanneer „standvastigh is gebleven het hert in tegenspoet“. En dat hart van de Nieuwe Haagsche heeft tegen de Kurzaal gezegd: we leggen voor de advertenties de maatstaf aan van de wet. En daarom weigeren wij de advertenties van Zondagsvermaak. We gaan er aan voorbij, dat je volgens die advertenties des Zondags van 9—16 uur plaats kunt bespreken voor den Dinsdagavond. Dat is bepaald aan de Nieuwe Haagsche ontgaan. Maar die Dinsdagavond daár voelden we wel wat voor. Temeer omdat ons christelijk nationaal dagblad den toets van de wet had aangelegd en we dus mochten aannemen, dat het program van Dinsdagavond wel goed zou zijn. Dan zou optreden de beroemde telepaath Jonglino: ongeëvenaarde experimenten. En als toegift de conferencier Jan Boots. En dan 's Woensdags: O, o, die Jan Klaassen! Jeugdcaabaret en Toneelgroep „Vreugd voor de Jeugd“. Dat was wel iets voor ons. Er gaan per saldo ook wel groote menschen naar de jeugddienst. Maar we waren bijna niet meer te houden, toen we merkten, dat het Donderdagavond nóg beter zou worden: Een Jazz Festival! Daár hadden we nu eens zin in: Om eens heerlijk te juzzzen.

De Nieuwe Haagsche bracht ons op het goede pad. Dat kon nog eens een vacantie worden.

Zelfs onder het stadnieuws, — en dus geheel gratis, het is het blad heelemaal niet om advertentiegeden te doen — werden we geattendeerd op het Openluchttheater in het Zuiderpark. Het meldde, dat vanaf Vrijdag 29 Juli iederen avond een groot aantal goede — let wel: goede — variéteummers zal worden gegeven, waaronder „we“ vele goede — let wel: goede — namen uit de artiestenwereld aantreffen: de Hamony's, de Movers, de Ribberties, en Correlli.

Wat een bof om met vacantie in Den Haag te zijn. Daar zit me die vriend van ons met zijn heele huishouding hoog en droog in Nunspeet.

En wat een bof om door een in tegenspoet standvastigh gebleven hert als dat van het Christelijk Nationaal Dagblad van 's-Gravenhage veilig geleid te worden bij het passeeren van de vacantedagen.

Daar haált toch De Reformatie niet bij!

D. E. C.

Waarom las dr de B. Calvijn niet? Hij had toch dadelijk zijn vingers kunnen leggen bij een mooien kuyperiaanschen term, en dien hebben kunnen doen afrukken op papier van het weekblad van de synodale protestie. We bedoelen den term: gratia communis, commune gratie, door Kuyper (verkeerdelijk) vertaald met: algemeene genade. Me dunkt, alle de Bondt's worden klaar wakker, als ze dien term tegenkomen.

Nu, wij willen dr de B. wel helpen aan lectuur over de gemeene gratie volgens Calvijn.

Hij zegt nl. op de door dr v. d. L. aangehaalde plaats, tenminste vlak daarna: Lucas (de schrijver van Hand. 8 vs 16) heeft het niet over de commune gratie van den Geest. Prachtig, zal dr de B. zeggen: wedergeboorte is particuliere gratie, dat heeft Kuyper ook gezegd. Zeker, zeker.

Maar wat is volgens Calvijn die commune gratie? Wel, heelemaal geen algemeene, tot alle menschen komende genade, zooals Kuyper, en Hepp in zijn dissertatie, en vele anderen na hem, allemaal ijverige apologeten der uitdrijving, beweren. Commune gratie is geen generale (voor alle menschen), doch gemeene, d.w.z. alleen voor de kerk-menschen. De genade, die iedereen in de kerk krijgt. En wat is het er voor een? Calvijn zegt: die genade, waardoor God ons vernieuwt tot zijn kinderen. De bekeerde, volwassen Samaritanen hadden al den Geest der adoptie, zegt Calvijn; en wat nu verder de menschen na hen betreft: Calvijn zegt, weer op die volgende bladzij: alleen maar de commune gratie van adoptie en regeneratie wordt in den doop aan alle vromen aangeboden (offertur).

Dat zinnetje, dr de B., past wel in de Verkl. van Gevoelen der opponenten uwer synode.

Ook wel in een eventuele Kamper dissertatie over de gemeene gratie bij Calvijn; die zal er dan anders uitzien dan de amsterdamsche.

Maar niet in uw artikeltjes: u hebt den candidaat tot nu toe niet met een vinger aangeraakt. Al maakt u zich druk: ook u kunt hem niet aan. Dat ligt niet aan hem, want hij is ook maar vleesch en bloed. Maar aan de nuchtere werkelijkheid, die in een periode van verdwining door den hoogmoed van de uwen is miskend, en door uw slaafsche haagsche classicale navolging van een synode is gehandhaafd in papieren, die het licht bij 't jaar meer gaan schuwen.

Hád u maar eens gebeten op dat lokaasje van dien mooien term commune gratie. Misschien had het u nog geholpen: de commune kerk-gratie aan alle vromen a-a-n-g-a-b-o-d-e-n.

Aanbieden nu is een zaak van dood of leven.

En wie zóó aanbiedt, die speelt niet met onderstellingen, doch vaagt ze weg met donder en bliksem. Daarover mijn „Heidelbergse Catechismus“.

K. S.